

Miasto Ciechanowiec

Dane podstawowe:

Liczba mieszkańców: 9 787

Powierzchnia: 201, 46

Urząd Miejski w Ciechanowcu

ul. Mickiewicza 1

18-230 Ciechanowiec

woj. podlaskie

(0-86) 277-11-45

(0-86) 277-10-66

info@ciechanowiec.pl

Miejski Portal Internetowy

www.ciechanowiec.pl

e-mail: redakcja@ciechanowiec.pl

Miejski Portal Internetowy

www.ciechanowiec.pl

e-mail: redakcja@ciechanowiec.pl

Ciechanowiecki Ośrodek Kultury i Sportu

ul. 11 Listopada 5

18-230 Ciechanowiec

tel. (0-86) 277-10-61 w. 46

e-mail: cokis@ciechanowiec.pl

Miejska Biblioteka Publiczna

pl. 3-go Maja 31

18-230 Ciechanowiec

tel. (0-86) 277-13-16, (0-86) 277-11-45 w. 13

e-mail: biblioteka_ciechanowiec@op.pl

PLANOWANE IMPREZY PROMOCYJNE

Festyn "Wianki na Nurcu" (czerwiec), Podlaskie Święto Chleba (sierpień), Podlaskie Zawody w Powożeniu Zaprzęgami Konnymi o Puchar Burmistrza Ciechanowca (liniec) Zaiazd

Wysokomazowiecki. „Szlachty historia na żywo” (czerwiec), Jarmark Świętego Wojciecha (kwiecień), Międzynarodowy Festiwal Folkloru “Podlaskie Spotkania” (sierpień), Konkurs Gry na Ludowych Instrumentach Pasterskich im. Kazimierza Uszyńskiego – “Ligawki” (grudzień)

Walog przyrodnicze:

Obszar Chronionego Krajobrazu “Dolina Bugu i Nurca” został utworzony 27 kwietnia 1982 roku, by zachować różnorodność biologiczną siedlisk przyrodniczych występujących w dolinach Bugu i Nurca oraz na Wysoczyźnie Drohickiej. Obejmuje powierzchnię 2 921 ha i charakteryzuje się krajobrazem o dużym stopniu naturalności, z dobrze zachowanymi, cennymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi. Niepowtarzalny krajobraz Obszaru Chronionego “Dolina Bugu i Nurca” można podziwiać w północno-zachodniej części Gminy Ciechanowiec.

Jednym z atutów Ciechanowca jest przepływająca przez miasto rzeka Nurzec, której dolny ok. 8-kilometrowy odcinek znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu i Nurca. Meandry i zakola wijące się wśród pól i lasów stanowią ostoję dla wielu cennych gatunków zwierząt żyjących nad wodą np. bobrów, wydr i różnych ptaków oraz doskonałą atrakcję turystyczną dla miłośników spływów kajakowych.

Na tym terenie warto odwiedzić kilka miejsc odznaczających się wspaniałymi walorami krajobrazowymi: Wojtkowice–Glinna, Wojtkowice–Dady, Kozarze i Tworkowice, gdzie wyniesienia Wysoczyzny Drohickiej sąsiadują z dolinami rzecznyymi Bugu oraz

wysoczyłny Dromoniej sąsiadują z domami rzeźbionymi Dąga oraz Nurca. Mimo burzliwej historii i wielokrotnych zniszczeń, jakie dotknęły ten region na przestrzeni wieków, pozostało tu dużo ciekawych zabytków, przede wszystkim budownictwa drewnianego.

Oznakowany na zielono 70 kilometrowy Pieszy Szlak Turystyczny PTTK Ciechanowiec - Gąsiorowo, pozwala zwiedzić najciekawsze miejsca na terenie gminy. Szlak zaczyna się przy Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka, skąd podążamy do barokowego kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej i dalej do wsi: Antonin z pozostałościami zespołu dworskiego, Winna-Wypychy, gdzie zachowane są zasadnicze elementy rozplanowania historycznego układu wsi. W Winnie-Poświętnej znajduje się XVII-wieczny drewniany kościół pw. św. Doroty, w Trzaskach i Radziszewie-Króle obejrzyć można zabytkowe XIX i XX-wieczne drewniane domy, w

Pobikrach – neogotycki kościół pw. św. Stanisława oraz pozostałości zespołu dworskiego i pomniki przyrody w parku po dworskim. Wartym zobaczenia zabytkiem architektury sakralnej jest neogotycki kościół pw. Przemienienia Pańskiego w Pobikrach. Granne - tu wkraczamy na tereny Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu i Nurca”. Idąc prawym brzegiem Bugu docieramy do wsi Wojtkowice–Dady, gdzie pokonujemy bród przy ujściu Nurca do Bugu i wkraczamy w otulinę Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Dalej wzdłuż koryta Bugu, poprzez wsie Kossaki i Kamianka, Nur z zabytkową drewnianą plebanią przy kościele pw. św. Jana Apostoła, Ołtarze-Gołacze i Zuzelę, w której znajduje się zabytkowy kościół, cmentarz, pomnik i muzeum pamiątek po Prymasie Tysiąclecia Stefanie Wyszyńskim, poprzez Zgleczewo Szlacheckie i Zgleczewo Panieńskie docieramy do Gąsiorowa.

Zielony Szlak Rowerowy Pogranicza Mazowiecko-Podlaskiego przebiega wschodnim skrajem Powiatu Wysokomazowieckiego z Waniewa, poprzez Ciechanowiec, do Wojtkowic-Glinnej. W ten sposób łączy dwa systemy szlaków turystycznych: nadnarwiańskich z nadbużańskimi, umożliwiając turystom przejazd między tymi dwoma regionami. W Waniewie łączy się ze Szlakiem Pieszym im. Włodzimierza Puchalskiego, a pod Waniewem przecina dwa inne szlaki rowerowe: Podlaski Szlak Bociani i Rowerową Obwodnicę Narwiańskiego Parku Narodowego, w Krasowie-Częstkach przebiega wspólnie ze Szlakiem Rowerowym im. Jana Pawła II w kolorze żółtym, w Ciechanowcu i Wojtkowicach-Glinnej krzyżuje się ze szlakiem pieszym PTTK Ciechanowiec – Gąsiorowo.

Wybierając się rowerem za miasto warto odwiedzić pobliską hodowlę alpaka, która znajduje się w pobliżu miejscowości Bujenka. Jest to największa w Europie ich hodowla.

Okolice Ciechanowca można poznawać także w czasie jednodniowych wycieczek nieoznakowanymi trasami, krótszymi lub dłuższymi, możliwymi do pokonania pieszo lub różnymi środkami lokomocji np.:

- Ciechanowiec – Perlejewo – Ostrożany – Drohiczyn (37 km),
- Ciechanowiec – Białowieża (94 km),
- Ciechanowiec – Łomża – Nowogród (90 km),
- Ciechanowiec – Nur – Małkinia –Treblinka (40 km),
- Ciechanowiec – Siemiatycze – Mielnik – Grabarka (66 km),
- Ciechanowiec – Tworkowice – Wojtkowice-Glinna – Ciechanowiec (18 km),
- Ciechanowiec – Zadobrze – Ciechanowiec (14 km),
- Ciechanowiec – Winna – Pobikry – Malec – Ciechanowiec (25 km),
- Ciechanowiec – Kozarze – Zaszków – Tworkowice – Ciechanowiec (14 km)

Osobliwości kulturalne:

Ksiądz Jan Krzysztof Kluk (1739-1796) - najwybitniejszy polski przyrodnik doby Oświecenia, proboszcz parafii pw. Trójcy Przenajświętszej w Ciechanowcu, autor pierwszych polskojęzycznych podręczników przyrodniczych pisanych na zamówienie Komisji Edukacji Narodowej, odznaczony przez króla Stanisława Augusta złotym orderem "Merentibus"

Paweł Olszewski (1901-1990) – lekarz, społecznik, żołnierz Wojska Polskiego, jeden z założycieli Towarzystwa Miłośników Ciechanowca, współtwórca Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka

Kazimierz Uszyński (1931-2006) - współzałożyciel i wieloletni dyrektor Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu, historyk sztuki, społecznik, nauczyciel i wychowawca, honorowy prezes Towarzystwa Miłośników Ciechanowca, Honorowy Obywatel Miasta Ciechanowca

...y wate... miasta Ciechanowca

Ksiądz Wincenty Marczuk (1916-2001) – wieloletni proboszcz ciechanowiecki, kapelan Armii Krajowej, poeta, Honorowy Obywatel Ciechanowca

Franciszek Maksymilian Ossoliński (1676-1756) - podskarbi nadworny koronny od 25 sierpnia 1713, podskarbi wielki koronny w latach 1729-1736, marszałek sejmu zwyczajnego 5 października-16 listopada 1722, jeden z właścicieli majątku Ciechanowiec

Fajwel Rogozik – pierwszy zawodowy fotograf w powiecie wysokomazowieckim, właściciel pierwszych zakładów fotograficznych w Ciechanowcu (od 1905 w Ciechanowcu lewobrzeżnym i od 1912 w Ciechanowcu prawobrzeżnym).

Gmina Ciechanowiec i jej atrakcje:

Ciechanowiec to jedno z najpiękniejszych i najciekawszych miast w regionie “zielonych płuc Polski” położone w powiecie wysokomazowieckim. Leży 130 km od Warszawy, na trasie turystycznej do Białowieży. Pod względem atrakcyjności krajoznawczej Ciechanowiec zaliczono do I grupy miejscowości o znaczeniu regionalnym.

Zainteresowani historią znajdą tutaj wiele zabytkowych budynków - drewnianych i murowanych, zbudowanych wzdłuż historycznych ulic miasta. Obejrzą zachowany czytelny układ przestrzenny średniowiecznego miasta w kształcie wrzeciona rozciągniętego równolegle do Nurca, a także zabytki związane z najślynniejszym mieszkańcem Ciechanowca księdzem Krzysztofem Klukiem (1739 – 1796), przyrodnikiem epoki Oświecenia, autorem pierwszych polskojęzycznych podręczników przyrodniczych pisanych na zamówienie Komisji Edukacji Narodowej, odznaczonym przez króla Stanisława Augusta złotym orderem “Merentibus”.

Główną atrakcją turystyczną Ciechanowca jest Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka wraz ze Skansenem Mazowiecko-Podlaskim. Na terenie skansenu znajduje się ponad 40 zabytkowych obiektów, a w ramach Muzeum Rolnictwa działają m.in.: Muzeum Weterynarii, Muzeum Pisanki, Muzeum Leśne czy też Ogród roślin zdatnych do zażycia lekarskiego urządzony wg. planu ks. Kluka. Muzeum Rolnictwa znajduje się w zespole pałacowo – parkowy. Można podziwiać tam zachowane do dziś obiekty dworskie, czynny drewniany młyn ulokowany u ujścia przepływowego stawu parkowego, resztki parku krajobrazowego z połowy XIX wieku oraz zabytkowe aleje lipowe na drogach prowadzących do pałacu,

ktorego neoklasycystyczną, asymetryczną bryłę zaprojektował architekt Julian Ankiewicz.

W Ciechanowcu przez cały rok odbywają się imprezy kulturalno – rozrywkowe gromadzące wielu gości z Polski i z zagranicy, między innymi są to.: Festyn “Wianki na Nurcu” (czerwiec), Podlaskie Święto Chleba (sierpień), Podlaskie Zawody w Powożeniu Zaprzęgami Konnymi o Puchar Burmistrza Ciechanowca (lipiec), Zajazd Wysokomazowiecki. „Szlachty historia na żywo” (czerwiec), Jarmark Świętego Wojciecha (kwiecień), Międzynarodowy Festiwal Folkloru “Podlaskie Spotkania” (sierpień), Konkurs Gry na Ludowych Instrumentach Pasterskich im. Kazimierza Uszyńskiego – “Ligawki”

(grudzień).

Poniżej znajduje się szersze omówienie poszczególnych zabytków Ciechanowca i okolic.

I. ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY (Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka):

Zachowany do dziś z niewielkimi zmianami zespół obiektów dworskich i resztki parku krajobrazowego powstały w połowie XIX wieku. Obecną, asymetryczną bryłę i klasycyzujące detale architektoniczne, a przede wszystkim kolumnowy ganek, bogate gzymsy i obramienia okienne zaprojektował architekt Julian Ankiewicz.

Odrębne traktowanie detalu architektonicznego w murowanych

budynkach dawnych stajni, powozowni i w drewnianym młynie wodnym, datowanych na 1886 rok - świadczą o działaniu artysty związanego z architekturą bawarską tego okresu. Nieco inny jeszcze charakter ma oficyna i romantyczny pseudo obronny zespół murów ogrodowych, gdzie dominuje narożna okrągła baszta. W ścisłym związku z zabudowaniami dworskimi pozostawały budynki służby dworskiej przy ul. Pałacowej. Tuż za bramą wjazdową mieściła się leśniczówka, a nieco dalej przy zbiegu ulic trzy budynki służby. Jeden z nich zachował swoją pierwotną architektoniczną bryłę.

Na terenie dawnych ogrodów dworskich, sadu i na działce - z pozostałością starego drzewostanu parkowego po drugiej stronie ulicy Pałacowej - zlokalizowano Skansen Mazowiecko-Podlaski z wiejskimi budynkami drewnianymi ilustrującymi różne typy architektury i technik budowlanych. W budynkach skansenu prezentowane są zbiory etnograficzne ilustrujące życie codzienne mieszkańców wsi i dawne rzemiosło wiejskie, a także hodowane są rodzime rasy zwierząt – owce wrzosówki, owce świniarki i kury zielononóżki kuropatwiane.

ZESPOŁY DWORSKIE:

W Ciechanowcu pozostałości zespołu dworskiego (tzw. „Zamek”) składają się z niewidocznych na powierzchni ruin zamku, pozostałości muru przy ulicy Parkowej, murowanego czworaka z lat 90 XX wieku i pozostałości parku.

Zespół dworski w Pobikrach to przede wszystkim oficyna dworska z pierwszej połowy XIX wieku, zbudowana pierwotnie zapewne jako dwór Ciecierskich, następnie użytkowana jako oficyna.

Klasycystyczna, drewniana, konstrukcji zrębowej, tynkowana, parterowa, dziewięcioosiowa, zbudowana na planie wydłużonego prostokąta. Inne obiekty po dworskie to murowany spichlerz z przełomu XIX i XX wieku, murowana obora z 1904 roku, murowane: stajnie i wozownia z 1905 roku oraz kuźnia z lat 20 tych XX wieku

stajnia i wozownia z 1905 roku oraz kuchnia z lat 20-tych XX wieku. Do rejestru zabytków wpisane są także: park krajobrazowy z drugiej połowy XIX wieku oraz aleja dojazdowa prowadząca do wsi i krzyż przydrożny z 1861 roku.

W Antoninie pozostałości zespołu dworskiego składają się z drewnianej oficyny z końca XIX wieku oraz cztery murowane obory z lat 20 XX wieku, natomiast w Czajach-Wólce z murowanej stajni z 1911 roku, murowanej oficyny z końca XIX wieku oraz murowanego spichrza z początku XX wieku.

ZESPÓŁ KLASZTORNO-SZPITALNY w Ciechanowcu:

Zespół obiektów klasztoru sióstr Szarytek i szpitala został ufundowany przez Ossolińskich. Szpital kilkakrotnie płonął. Po pożarze w 1915 roku został odbudowany z przeznaczeniem na siedzibę magistratu (1925). Kolejne zniszczenie w 1944 r. i odbudowa w latach 1954-60, z przeznaczeniem ponownie na szpital, z dobudową trzeciej kondygnacji spowodowały całkowite zmiany walorów architektury tego budynku. Z dawnego zespołu zachowały się jedynie brama wjazdowa z datami 1737-1925, fragment ścian dawnego klasztoru i nieźle jeszcze zachowany kamienny parkan otaczający dawną posiadłość sióstr Szarytek.

KOŚCIÓŁ pw. Trójcy Przenajświętszej w Ciechanowcu:

Obecny kościół parafialny został wybudowany z fundacji ks. Franciszka Ossolińskiego, w latach 1736- 1739, przez architekta Jana Kluka. Kościół ma typowo barokowe założenie, a wewnątrz wyposażono w późnobarokowe rzeźby.

Zwiedzając kościół warto zwrócić uwagę na epitafium nagrobne (1848) z marmurowym popiersiem ks. Krzysztofa Kluka, wykonane przez znanego rzeźbiarza polskiego klasycyzmu Jakuba Tatarkiewicza. W prezbiterium znajdują się pamiątkowe tablice: Katarzyny z Ossolińskich Jabłonowskiej i nagrobna Justyna Ciecierskiego.

Z malarstwa we wnętrzu kościoła na uwagę zasługują przede

wszystkim: XVIII-wieczna włoska kopia obrazu Carla Maratti w ołtarzu głównym oraz obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem z ok. 1600 roku i jego kopia sporządzona w czasie konserwacji w 1982 roku, na którą nałożono prymitywnie trybowaną koszulkę z blachy miedzianej (1822), pierwotnie umieszczoną na oryginale

KOŚCIÓŁ pw. św. Doroty Dziewicy i Męczennicy w Winnie-Poświętnej:

Kościół został wzniesiony w 1696 roku z uposażenia miecznika ziemi nurskiej Andrzeja Jabłonowskiego Grzymały i jego żony Urszuli ze Skiwskich. Orientowany, drewniany, na podmurówce z kamienia polnego, konstrukcji zrębowej, wzmocniony lisicami, szalowany. Ołtarz główny i ołtarze boczne barokowe. Warto zwrócić uwagę na renesansowy obraz św. Stanisława z 2 połowy XVI wieku i zespół rzeźb ludowych z końca XIX wieku, autorstwa Teofila Kaczyńskiego.

Obok kościoła stoi współczesna kościółowi, dwukondygnacyjna, drewniana dzwonnica o konstrukcji zrębowej, na podmurówce z kamieni polnych, czworoboczna, dach namiotowy kryty gontem; barokowe dzwony pierwszy z datą 1652 i sygnaturą Augustyna Koesche, ludwisarza toruńskiego, drugi to sygnaturka przelana w 1757 roku staraniem proboszcza Idziego Dąbrowskiego.

KOŚCIÓŁ pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Pobikrach: Obecny kościół został wybudowany w latach 1857-60 kosztem Stefana Ciecierskiego według projektu warszawskiego architekta Ernesta Baumana. Neogotycki, orientowany, nietynkowany.

W ogrodzeniu cmentarza kościelnego murowanym z nietynkowanej cegły znajdują się zabytkowe bramki: od strony zachodniej, w formie potrójnej ostrołukowej arkady i od strony północnej, stanowiąca przejście na teren przylegającego cmentarza, pełniąca pierwotnie funkcję kostnicy, zbudowana na planie kwadratu, nakryta krytym blachą dachem czterospadowym.

CERKIEW PRAWOSŁAWNA pw. Wniebowstąpienia Pańskiego w

Ciechanowcu:

Cerkiew wybudowano w 1884 roku na miejsce rozebranego kościoła unickiego. Dawne wyposażenie wnętrza nie zachowało się, brak też dokumentacji ikonograficznej pozwalającej na próby odtworzenia. W czasie II wojny światowej cerkiew była miejscem egzekucji ludności cywilnej. Upamiętnia to obelisk ustawiony na placu przy cerkiewnym.

SYNAGOGA:

Synagoga została wybudowana pod koniec XIX wieku. Budynek wzniesiono na planie prostokąta. Po stronie południowo-zachodniej znajdował się przedsionek, z umieszczonym nad nim babińcem. Od strony południowo-wschodniej była główna sala modlitewna, przykryta stropem wzmocnionym podciągami, podpartym czterema prostymi słupami. Podczas II wojny światowej Niemcy zdewastowali synagogę. Po wojnie w opuszczonym budynku urządzono sklep, biura i młyn. Po 1989 roku rozpoczęto prace remontowe w budynku.

ZABUDOWA RYNKU:

Na obszarze Ciechanowca lewobrzeżnego zachował się czytelny układ przestrzenny średniowiecznego miasta w kształcie wrzeciona rozciągniętego równoległe do rzeki Nurzec wzdłuż głównej drogi - traktu Drohiczyn- Brańsk z prostokątnym rynkiem oraz przylegającym do niego od wschodu Końskim Targiem, który po przekształceniu w rynek reprezentacyjny obudowany został w XVIII wieku od strony wschodniej zespołem architektury kościoła, od strony północnej zespołem klasztornym. Stronę południową zajmowały budynki plebańskie.

Rynek handlowy w kształcie wydłużonego prostokąta był znacznie większy. Z jego narożników wychodziły głównie trasy przelotowe. Ze starej zabudowy zachował się jedynie XIX-wieczny parterowy dom i wybudowany na początku XX wieku piętrowy budynek.

Prawobrzeżny Ciechanowiec miał swój główny rynek w kształcie trójkąta, zamieniony obecnie na zieleniec miejski. Z dawnej

zabudowy zachowało się kilka domów parterowych: murowanych i drewnianych przy ul. Łomżyńskiej oraz XIX-wieczny murowany dom piętrowy w narożniku rynku.

Pomnik ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu:

W roku 1850 na reprezentacyjnym rynku Ciechanowca dokonano uroczystego odsłonięcia pomnika ks. Krzysztofa Kluka, ufundowanego przez ówczesnego właściciela Ciechanowca, hr. Stefana Ciecierskiego. Wykonał go znakomity rzeźbiarz polskiego klasycyzmu Jakub Tatariewicz.

W czasie II wojny światowej, aby zapobiec zniszczeniu, dokonano przeniesienia monumentu na teren placu przykościelnego.

Figura św. Floriana w Ciechanowcu:

Na placu przed kościołem stoi figura św. Floriana, patrona straży ogniowej. Rzeźba została wykonana w stylu neogotyckim w 1849 roku, z piaskowca, na wysokim cokole z dwuspadowym daszkiem, fryzem arkadowym i herbem Rawicz fundatora Stefana Ciecierskiego.

ZABYTKI TECHNIKI:

Ciechanowiec – na terenie Muzeum Rolnictwa znajduje się drewniany młyn wodny z 1886 roku.

Łempice – drewniany wiatrak koźlak,

Tworowice – murowany młyn wodny,

Winna-Poświętna – pozostałości drewnianego młyna wodnego i murowanego młyna motorowego.

MIEJSCA PAMIĘCI:

Ciechanowiec - mogiła żołnierzy polskich z 1920 na ul. Wińskiej; mogiła żołnierzy polskich z 1939 na ul. Kuczyńskiej, mogiła żołnierzy radzieckich na ul. Drohickiej; ul. Mickiewicza - obelisk na placu przy cerkiewnym w miejscu straceń ludności cywilnej w czasie II wojny światowej; Kozarze - mogiła ludności cywilnej pomordowanej w latach 1941 – 42;

Pobikry - mogiła ludności żydowskiej pomordowanej w 1942.

ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE:

Łempice – kurhan, oraz stanowiska archeologiczne w Bujence, Czajach-Wólce, Dąbczynie, na Kolonii Kostuszyn, w Łempicach-Klinach, Radziszewie-Królach, Radziszewie Sobiechowie, Radziszewie-Sieńczuch, Starym Radziszewie, Tworkowicach i Winnie-Poświętnej.

ZABYTKI ARCHITEKTURY DREWNIANEJ I MUROWANEJ:

Na terenie całej gminy znajduje się 148 XIX i XX-wiecznych, obiektów drewnianych i 24 obiekty murowane. Są to zagrody lub pojedyncze: domy, stodoły, chlewy, spichlerze, stajnie. Do rejestru zabytków drewnianych na terenie Ciechanowca zapisanych jest 66 obiektów, w Bujence -18, w Czajach-Wólce - 2, w Kocach-Basiach – 1, w Kocach-Piskułach – 3, w Kocach-Schabach – 4, w Kozarzach – 2, w Łempicach – 3, w Pobikrach - 1, w Radziszewie-Królach – 7, w Radziszewie-Sieńczuch – 7, w Skórcu – 10, w Trzaskach – 6, w Tworkowicach – 8, w Winnie-Chrołach – 3 (w tym szkoła), w Winnie-Poświętnej – 2, w Winnie-Wypychach – 5. W rejestrze zabytków murowanych znajdują się 23 obiekty w Ciechanowcu i 1 w Kocach-Piskułach.

KAPLICA GROBOWA SZCZUKÓW:

Na terenie cmentarza rzymskokatolickiego, powstała ok. 1842 roku z fundacji Artura Ignacego Szczuki jako kaplica grobowa, obecnie pełni funkcję kaplicy cmentarnej. Klasycystyczna, zbudowana z cegły, tynkowana, na planie krzyża greckiego o płytkich ramionach. W ołtarzu obraz św. Andrzeja Apostoła, z 1858 roku, warszawskiego malarza Franciszka Tegazzo. W posadzce płyta żeliwna z 1850 roku, zamykająca kryptę grobową Szczuków. Zachowały się murowane kapliczki: z 2 ćwierci XIX wieku w Ciechanowcu i 2 połowy XIX wieku w Tworkowicach oraz trzy kapliczki z początków XX wieku w Czajach-Wólce, Gaju i Kocach-Basiach.

CMENTARZE:

CMENTARZE.

Ciechanowiec – na ul. Sienkiewicza kompleks cmentarzy z początku XIX wieku: rzymskokatolicki, prawosławny, ewangelicki i dwa żydowskie, na ulicy Uszyńskiej –Mogilnej pozostałości cmentarza żydowskiego;

Pobikry - cmentarz rzymskokatolicki (zabytkowe krypty grobowe ok. 1900 roku, oraz z 1881 roku , z żeliwnym ogrodzeniem i żeliwnym, odlewany krzyżem).

Winna-Poświętna - cmentarz przykościelny (nagrobki klasycystyczne z pierwszej połowy XIX wieku; w murze wmurowane tablice epitafijne, klasycystyczne z drugiej ćwierci XIX wieku) i cmentarz grzebalny (piaskowcowe płyty inskrypcyjne z herbem Jelita Tchórznickich: Wiktora i Mateusza, synów Wojciecha, współwłaściciela Winny w 1794 roku).

Miasto Ciechanowiec (5 tys. mieszkańców) jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej w powiecie wysokomazowieckim, w województwie podlaskim. Ciechanowiec to jedno z najpiękniejszych i najciekawszych miast w regionie “zielonych płuc Polski”. Leży 130 km od Warszawy, na trasie turystycznej do Białowieży, w Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu i Nurca.

Początki Ciechanowca sięgają XIII wieku, kiedy to pojawiają się pierwsze wzmianki o istniejącym w tym miejscu grodzie obronnym należącym do kasztelanii święckiej. Prawa miejskiej otrzymał prawdopodobnie w początkach XV wieku, z rąk księcia mazowieckiego Janusza I Wielkiego. Z roku 1434 pochodzi pierwsza źródłowa wzmianka o mieszczaninie ciechanowieckim, od roku 1446 istnieje w Ciechanowcu parafia rzymskokatolicka.

Ciechanowiec od swojego powstania, aż do początku XX wieku był miastem prywatnym i należał do wielu rodzin: Kiezków

miastem prywatnym i należał do wielu rodzin: Ryszków, Ossolińskich, Ciecierskich, Starzeńskich. Ze względu na swoje położenie był on ważnym ośrodkiem handlowo-drogowym i obronnym. Na przełomie XIV-XV wieku przez Ciechanowiec prowadziła jedna z najważniejszych dróg wiodących z Mazowsza na Litwę.

W późniejszych latach Ciechanowiec wielokrotnie ulegał zniszczeniom w czasie: potopu szwedzkiego (1665-1660), w czasie II wojny północnej (1700-1721), wojny polsko-rosyjskiej 1792 roku oraz Insurekcji Kościuszkowskiej. Po III rozbiore miasto znalazło się na krótko (1796-1806) w zaborze pruskim, po zakończeniu zaś epoki napoleońskiej, nastąpił trwały podział Ciechanowca na lewobrzeżne Stare Miasto i prawobrzeżne Nowe Miasto.

W okresie zaborów Ciechanowiec rozwijał się dość pomyślnie. Tuż przed wybuchem I wojny światowej miasto liczyło około 15.000 mieszkańców, było w nim blisko sto zakładów przemysłowych i około trzystu punktów handlowych. W czasie I wojny światowej i wojny polsko-sowieckiej 1920 roku, blisko 65% miasta legło w gruzach, zaś liczba ludności spadła poniżej 5.000. Powolną odbudowę Ciechanowca ze zniszczeń wojennych przerwał wybuch II wojny światowej. Podwójna okupacja miasta: sowiecka, w latach 1939-1941 oraz niemiecka, w latach 1941-1944 spowodowały kolejne zniszczenia.

Po wyzwoleniu ukonstytuowała się w Ciechanowcu w październiku 1944 roku pierwsza Miejska Rada Narodowa. Najważniejszymi działaniami podjętymi przez społeczność Ciechanowca, jeszcze w 1944 roku, było utworzenie Spółki Handlowo-Spożywczej „Jedność” oraz zorganizowanie Miejskiego Gimnazjum Koedukacyjnego. W następnych latach wybudowano między innymi: lotnisko sanitarne (1951), odbudowano Szpital Miejski (1956), aptekę i piekarnię (1962), Dom Stróżek, Dom Kościelny, Państwowy Ośrodek

(1965), Dom Strazaka, Dom Książki, Fanstwowo Centrum Maszynowy (1966) oraz rozpoczęto budowę zapory na Nurcu i ośrodka turystycznego.

Powyższe działania zostały dostrzeżone i wyróżnione. W 1966 roku Ciechanowiec uzyskał I nagrodę wśród miast Białostoczczyzny do 5 tysięcy mieszkańców, w 1971 roku, w konkursie ogólnopolskim, zdobył tytuł Mistrz Gospodarności w swojej grupie, zaś w 1974 roku – tytuł Arcymistrz Gospodarności. W roku 1975 miasto zostało odznaczone Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Jednym z najważniejszych wydarzeń w powojennej historii miasta było powstanie w 1962 roku Towarzystwa Miłośników Ciechanowca, z inicjatywy którego powstało w roku następnym Muzeum Społeczne, przekształcone później w państwowe Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka.

